

Ο Ξ Ε Ν Ι Τ Ε Μ Ε Ν Ο Σ

Ο Μ Η Ρ Ο Σ

1

Τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερούκει,
αἶει δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλλοῖσι λόγοισιν
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς
ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρῶσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης θανέειν ἰμείρεται. Οὐδέ νυ σοὶ περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε. (α 55—60)

2

ἀλλ' ὄγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ
δάκρυσι καὶ στοναχῆσι καὶ ἄλγεσι θυμῶν ἐρέχθων (ε 82—3)

3

ἀνέρος οὐ δὴ που λευκ' ὄστέα πύθεται ὄμβρω
κειμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἄλι κύμα κυλίνδει (α 161—2)

4

«Ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν εἰσῆσομαι αὐτή...
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων·
ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη γούσασα...
(τ 509 καὶ 512—3)

5

«... εἰ δ' ἔτεόν δὴ
ἔστ' Ὀδυσσεύς καὶ οἶκον ἱκάνεται ἢ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λῳίων' ἔστι γὰρ ἡμῖν
σήμαθ', ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων».
(ψ 107—110)

6

θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντός,
ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠύτε κίων.
τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον...
ἐκ δὲ τοῦ ἐρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
δαιδάλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἦδ' ἐλέφαντι·
ἐκ δ' ἐτάυσσα ἱμάντα βούς φρίνικι φαιρινόν.
οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι (ψ 190—2 καὶ 199—202)

γριάνθρωπος λέει ὕστερα στὸ βασιλόπουλο, νὰ μὴν παν-
τρευτεῖ τὸ θράδυ, παρὰ νὰ δώσει ἀραβῶνα, γιατί νὰ ξε-
ρεις, πῶς ὁ πατέρας σου εἶναι τώρα ποθαμένος ἔξι μῆνες,
καὶ γηῆκεν ἄλλος καὶ ζητᾷ νὰ πάρει τὸ βασίλειό σου, κι
αὔριο εἶναι γιὰ νὰ τὸν ἀνεβάσσει στὸ θρόνο...

(Φράσεις ἀπὸ Παρμιύθια)

55

A.—Μοῦ πῆρες τὸ μυαλό!...—Εἶπα κι ἐγώ!—Πέρα δρι-
χει!— Πῶς ἀπὸ δῶ; — Κακὸ πού μ' εὔρει!

B.—Τί μοῦ κάνεις;— Τί γίνεται;— Τί νέα;— Δέ μοῦ τὰ λῆξ
καλά!— Πῶς τὰ βλέπεις τὰ πράματα;— Τὴ μουσῆ-
τσα!...

Γ.—Τὴν πᾶτησε!—Μοῦ τὴ δίνει!—Τὸ δλάκα!... Τὸν κο-
λοκῦθα!... Τί θές, μωρέ;

Δ.—'Αγάπη μου!— Μωρό μου! Γλύκα μου!

Ε.—Πῶ πῶωω! —'Οσοπα!— Λεδέντη μου!—Μάνα μου!
—Παιδί μου!—Γιέ μου!—Κόρη μου γλυκειά!

ΣΤ.—Ποῦ τελειώνει ὁ οὐρανός; Δός μου τὸ φεγγαράκι!
Γιατί δρέχει;— Τὰ καλά παιδιὰ τρῶνε ὄλο τὸ φαῖ
τους. Νὰ θυμᾶσαι πάντα παιδί μου, ὅτι...

7

Ἦς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνούσης τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς·
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθύς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
δειρῆ βάλλ' Ὀδυσῆι, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα.
(ψ 205—8)

8

«ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γούνα, ὄφρα καὶ ἦδη
ὑπνω ὑπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε».
Τὸν δ' αὐτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια.
«εὐνὴ μὲν σοίγε τότ' ἔσσειται ὁπότε θυμῷ
σῶ ἐθέλεις, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἰκέσθαι
οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖα» (ψ 254—9)

9

Ἦ δ' αὐτ' ἀλλ' ἐνόησε θεοὶ γλαυκῶπῃ Ἀθήνῃ·
ὁππότε δὴ ρ' Ὀδυσῆα ἐέλιπετο δὴν κατὰ θυμὸν
εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ἵπνυ, αὐτίκ' ἀπ'
Ἰκεανοῦ Χρυσόθρονον ἠριγένειαν ὤρσεν, ἴν' ἀνθρώποισι φῶος φέροι. (ψ 344—8)

Λ Η Μ Ο Τ Ι Κ Α

1

...Καὶ δῶ πού ῥθα γὼ ὁ καημένος γὼ σκλαδῶθηκα·
πῆρα χήρας θυγατέρα καὶ τῆς μάγισσας
τοῦ μαγεύει τὰ ποτάμια καὶ δέν σῦρνονε
καὶ τὲς θάλασσες μαγεύει καὶ δέν ἀρμενοῦν
καὶ μαγεύει καὶ τὲς δρύσες καὶ ἐν ρέουνε
καὶ μὲ μάγεψε κι ἐμένα καὶ δέν ἐρχομαι...

2

Μιά κόρη στὴν ἀκρογιαλιὰ τὴ θάλασσα κοιτάζει,
κρυφομιλάει στὰ κύματα καὶ βαριαναστενάζει.

3

N—ἐψέ προψέ τὸν εἶδαμε στὸν ἄμμο ξαπλωμένο·
μαῦρα πουλιὰ τὸν τρώγανε κι ἄσπρα τὸν τριγυρίζον
κι ἕνα πουλί, καλὸ πουλί, δέν τρώγ', μόν' τριγυρίζει.
Τ' ἄλλα πουλιὰ τοῦ λέγανε, τ' ἄλλα πουλιὰ τοῦ λένε:
—Δέν τρῶς κι ἐσύ, καλὸ πουλί, ἀπ' ἀντρειωμένου πλάτες
νὰ κάμεις πῆχη τὰ φτερά καὶ τιθαμῆ τὰ νύχια;

4

Ξένε μου, κι ἐν ἐδάκρυσα κι ἂν βαριαναστενάζω,
τὸν ἄντρα ἔχω στὴν ξενιτειὰν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνους,
κι ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ, πέντε τὸν παντεχαίνω
κι ἀπὲ θὰ κόψω τὰ μαλλιά, καλόγρια θὲ νὰ γένω,
θὰ πάγω σ' ἐρημα βουνά, νὰ στήσω μοναστήρι,
ἐκειὸν νὰ τρώγ' ἡ ξενιτειὰ κι ἐμὲ τὰ μαῦρα ράσα.

5

—'Αν εἶσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν εἶσαι κι ὁ καλὸς μου,
κι ἀκόμη τρεῖς τὸν καρτερῶ, πέντε τὸν παντεχαίνω
—'Εχεις μηλιά στὴ θύρα σου, κλῆμα μὲς στὴν αὐλὴ σου
ἔχεις καὶ χρυσοκάντηλο στὴ μέση τοῦ σπιτιοῦ σου.
—Εἶπες σημάδια τοῦ σπιτιοῦ, νὰ πείς καὶ τοῦ κορμιοῦ μου.
—'Εχεις ἐλιά στὸ μάγουλο, ἐλιά στὴν ἀμασκάλη,
ἐλιά στὸ παραδάγκαλο πού δέν στὴν εἶδαν ἄλλοι.

6

—Σῦρτε, σκλάβες, ἀνοίξετε τοῦ ξένου νὰ ἴμει μέσα,
κι ἐσεῖς οἱ δάγιες, στρώσετε τὴ νυφικιά μου κλινὴ
Ἰρία κρεβάτια τσάκισεν ὡστ' νὰ χαράξ' ἡ μέρα
κι ἄλλα τριά ἐτσάκισεν, ὥστε νὰ ὀγεῖ ὁ ἥλιος.
—Χριστέ μ', μὴν κράξ, ὁ πετεινὸς καὶ μὴ χαράξ, ἡ μέρα,
γιατὶ ἔχω στὴν ἀγκάλην μου μιὰν ἄσπρη περιστέρο.